

KRUCYFIKS (19) *sb m*

c- (10), k- (9); -cy- (11), -ci- (8); -x (18), -kx (1); *najczęstszy i najbardziej spolszczony zapis: krucyfix (9).*

sg G krucyfiksa (3) [*w znac. 1.*], krucyfixu (1) [*w znac. 2.*]. ◊ A krucyfixs (5). ◊ I krucyfixs(e)m (3). ◊ L krucyfixsie (3). ◊ pl N krucyfixy (1). ◊ G krucyfixs(o)w (1). ◊ A krucyfixy (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde bez cytatu.

1. Ukrzyżowany, przybity do krzyża (o Chrystusie); [crucifixus Łac śr] (3) :

Wyrażenie: »obraz krucyfiksa« (3): KrowObr 113v; Y Athánáfius opifuie cudo/ ktore fie sítáło z obrázem Crucifixá w Berycie mieście. WujJud 46; y mowił do Chryftuła vkrzyżowánego przed obrázem crucifixá SkarŻyw 372.

2. Krzyż zwłaszcza z wizerunkiem Ukrzyżowanego; in cruce acti Christi imago, Christi in cruce pendentis vel exspirantis imago, signum Iesu Cruci affixi Cn [crucifixus, crucifixum Łac śr] (16) : O Krucyfixie y o inšnych Obrázích iako ie czáruięcie. *KrowObr 108, 107v źp, 114, 185v, 241, Ssv, Ttv; Modlitwá iey wšytká byłą przed Crucifixem. SkarŻyw 160, 202, 461, 511; Crucifix przed oczymá im [skazanym na śmierć] trzymáią/ áby nań pátrząc wšpomináli łobie/ iáko frogá mękę báránek on niewinny/ fyn Boży zá nas ćierpiał ReszHoz 122; ReszList 159 [2 r.], 161.*

Szereg: »krucyfixs albo obraz ukrzyżowany« (1): w każdym kościele wáńzym/ w pośrzodku krucyfix albo obras vkrzyżowany/ ná nawyśłłym mieyfcu ftáwiaćie KrowObr 108.

Synonimy: 1. ukrzyżowany; 2. krzyż.